Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Eduard Galușceac

Dosarul nr. 2rc-188/24
(2-24003016-02-2rc-14062024)

**D E C I Z I E**

26 septembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

examinând fără participarea părților, recursul declarat de reprezentantul S.A. „BĂLCOLCOM" în procedura de lichidare, lichidatorul Melnic Vitalie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. „BĂLCOLCOM" în proces de lichidare împotriva B.C. „ENERGBANK" S.A., intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și AS „IUTE CREDIT EUROPE" cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 mai 2024, prin care cererea de chemare în judecată depusă S.A. „BĂLCOLCOM" în proces de lichidare împotriva B.C. „ENERGBANK" S.A., intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și AS „IUTE CREDIT EUROPE" cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată s-a scos de pe rol,

**a c o n s t a t a t:**

**Poziția instanței de fond:**

1. La 28 decembrie 2023 reclamantul S.A. „BĂLCOLCOM" în proces de lichidare a depus cerere de chemare în judecată împotriva B.C. „ENERGBANK" S.A., intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și AS „IUTE CREDIT EUROPE", solicitând încasarea sumei de 16465112 lei cu titlu de prejudiciul patrimonial cauzat prin acțiuni ilicite, obligarea B.C. „ENERGBANK" S.A. să achite S.A. „BĂLCOLCOM" în proces de lichidare dobânda de întârziere în mărime de 9 puncte procentuale pe an plus rata de bază corespunzătoare stabilită de Banca Națională a Moldovei din valoarea reparației acordate în prezentul litigiu, calculată pentru perioada începând cu data de 1

noiembrie 2023 și până la executarea hotărârii de judecată și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Reprezentantul pârâtului B.C. „ENERGBANK” S.A., avocatul Pitihin Pavel, în ședința de judecată a înaintat un demers prin care a solicitat scoaterea cererii de pe rol în baza art. 267 lit. b) și $k^{1}$) Cod de procedură civilă.
3. În motivarea cererii a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 februarie 2018 s-a dispus dizolvarea S.A. „BĂLCOLCOM” și desemnarea în calitate de lichidator a lui Melnic Vitalie. Prin aceeași hotărâre s-a dispus păstrarea personalității juridice a reclamantului în măsura necesară pentru finalizarea tuturor operațiunilor lichidării.
4. În aceeași ordine de idei, a menționat că potrivit art. 223 alin. (3) Cod civil, persoana juridică continuă să existe și după dizolvare în măsura în care este necesar pentru lichidarea patrimoniului. Respectiv, S.A. „BĂLCOLCOM” și-a păstrat personalitatea juridică doar în scopul lichidării patrimoniului.
5. La fel, a indicat că prezintă importanță și faptul că nici în anul 2019, când lichidatorul S.A. „BĂLCOLCOM”, Melnic Vitalie, a întocmit și prezentat spre aprobare instanței care examina cauza de lichidare, Bilanțul provizoriu de lichidare a S.A. „BĂLCOLCOM” din 5 aprilie 2019, nu s-a stabilit existența cărorva creanțe a S.A. „BĂLCOLCOM” față de Bancă care ar putea fi urmărite silit prin intermediul instanțelor de judecată.
6. Acest fapt dovedește că nici la acea etapă și nici anterior depunerii prezentei acțiuni, S.A. „BĂLCOLCOM” nu avea temei de a se adresa împotriva Băncii cu careva acțiuni care ar fi necesare pentru finalizarea procedurii de lichidare a S.A. „BĂLCOLCOM”.
7. Astfel, a indicat că înaintarea unei acțiuni privind atragerea la răspundere civilă delictuală nu se încadrează în noțiunea de înstrăinare a bunurilor societății dizolvate, iar lichidatorul S.A. „BĂLCOLCOM” prin promovarea acțiunii pendinte, depășește limitele drepturilor sale prevăzute de lege, or toate acțiunile sale trebuie să fie îndreptate exclusiv în vederea lichidării patrimoniului, adică a înstrăinării bunurilor S.A. „BĂLCOLCOM”.
8. În acest context, la data depunerii de către S.A. „BĂLCOLCOM” a cererii de chemare în judecată, aceasta se afla la etapa procedurii de lichidare și radiere din Registrul de stat. Astfel, prin încheierea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 5 iunie 2023, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2023, s-a aprobat Planul de lichidare și de repartizare a activelor S.A. „BĂLCOLCOM” prezentat de lichidatorul S.A. „BĂLCOLCOM”, Melnic Vitalie.
9. Nu mai puțin important este și faptul că prin hotărârea de dizolvare a reclamantei s-a indicat expres și limitativ atribuțiile lichidatorului, atribuții care se rezumă, în principiu la finalizarea operațiunilor în curs de executare: de a finaliza operațiunile în curs ale „BĂLCOLCOM” S.A., de a reprezenta societatea în relațiile cu terții în litigiile aflate pe rolul instanțelor, de a urmări silit debitorii societății în scopul încasării creanțelor ei, de a transforma în numerar bunurile din patrimoniul societății, de a recepționa corespondența.

10. Respectiv, acțiunea aflată pe rolul instanței, a fost depusă fără a exista capacitatea de exercițiu al drepturilor procedurale civile.
11. Totodată, în susținerea poziției sale privind scoaterea acțiunii de pe rol prin prisma art. 267 lit. k[1]) Cod de procedură civilă, a invocat că chiar dacă cererea de chemare în judecată a fost depusă la 28 decembrie 2023, aceasta a fost admisă spre examinare abia la 10 ianuarie 2024, procesul civil se consideră intentat nu de la data depunerii cererii de chemare în judecată, ci de la data emiterii încheierii de primire a cererii de chemare în judecată și intentare a procesului civil.
12. Făcând trimitere la prevederile art. 3 alin. (1) Cod de procedură civilă, a considerat că în speță urmează să fie aplicată legea procedurală de la data judecării cauzei, adică de la data admiterii spre examinare a cauzei. Respectiv, precizează că la 1 ianuarie 2024 a intrat în vigoare Legea taxei de stat nr. 213/2023. Astfel, pornind de la faptul că valoarea acțiunii depuse de reclamant este de 16465112 lei, taxa de stat constituie 197875,5 lei. Cu toate acestea, la cererea de chemare în judecată a fost anexată dovada achitării taxei de stat în cuantum de 50000 lei.
13. Reclamantul, neglijând prevederile art. 2 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 213/2023, nu a achitat nici taxa de timbru, circumstanță ce conduce potrivit art. 267 lit. k[1]) Cod de procedură civilă, la fel la scoaterea cererii de pe rol.
14. A mai menționat că taxa de stat în cuantum de 50000 lei, a fost achitată de către o persoană necorespunzătoare, taxa de stat urma să fie achitată de către persoana juridică S.A. ,,BĂLCOLCOM", însă în speță reclamantul nu a achitat taxa de stat, potrivit ordinului de plată anexat la cererea de chemare în judecată taxa de stat a fost achitată de către administratorul autorizat Vitalie Melnic, în nume propriu.
15. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 mai 2024, cererea de chemare în judecată depusă S.A. ,,BĂLCOLCOM" în proces de lichidare împotriva B.C. ,,ENERGBANK" S.A., intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și AS ,,IUTE CREDIT EUROPE" cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a scos de pe rol.
16. Totodată, s-a explicat reprezentantului reclamantului S.A. ,,BĂLCOLCOM" în proces de lichidare că, după înlăturarea circumstanțelor care au dus la scoaterea cererii de pe rol, el poate adresa instanței o nouă cerere, conform dispozițiilor generale.
17. Pentru a dispune astfel, instanța de judecată a respins temeiul de la art. 267 lit. k[1]) Cod de procedură civilă pentru scoaterea cererii de pe rol, însă a reținut aplicabilitatea prevederilor art. 267 lit. b) Cod de procedură civilă, pe motiv că litigiul în speță are ca obiect încasarea prejudiciului pe temei de răspundere civilă delictuală și ca urmare nu se încadrează în acțiunile îndreptate în vederea lichidării patrimoniului societății, prezentând prin sine o operațiune nouă.
18. În același timp, prima instanță, din oficiu a reținut că acțiunea înaintată de reprezentantul reclamantului S.A. ,,BĂLCOLCOM" în proces de lichidare, lichidatorul Vitalie Melnic, urmează a fi scoasă de pe rol și în temeiul art. 267 lit. c) Cod de procedură civilă, având în vedere împuternicirile limitate a

administratorului/lichidatorului Melnic Vitalie atribuite prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 februarie 2018.

**Solicitarea recurentului:**

19. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 3 iunie 2024, reprezentantul S.A. „BĂLCOLCOM" în procedura de lichidare, lichidatorul Melnic Vitalie, a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 mai 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei pentru examinare în fond.

**Argumentele părților:**

20. În motivarea recursului reprezentantul S.A. „BĂLCOLCOM" în procedura de lichidare, lichidatorul Melnic Vitalie, a indicat că motivarea încheierii din 24 mai 2024 se reduce în exclusivitate la aprecierea de către instanța de judecată în ce măsură înaintarea prezentei acțiuni către B.C. „ENERGBANK" S.A. se încadrează în limitele competențelor atribuite prin hotărârea judecătorească din 23 februarie 2018, precum și prin legislația aplicabilă.
21. A menționat că hotărârea privind dizolvarea S.A. „BĂLCOLCOM" a fost emisă la 23 februarie 2018 de Judecătoria Bălți (sediul Central) în componența unui judecător specializat în materie de insolvabilitate și lichidare/dizolvare. Astfel, atunci când este vorba de o procedură de dizolvare a unei societăți comerciale concrete, competența materială a instanței specializate în materie de insolvabilitate și lichidare în ce privește supravegherea activităților lichidatorului desemnat, nu poate fi substituită de o instanță specializată în altă materie.
22. La caz, doar Judecătoria Bălți (sediul central) specializată în materie de insolvabilitate și lichidare, pe rolul căreia se află în prezent cauza privind dizolvarea S.A. „BĂLCOLCOM" este în drept să aprecieze în ce măsură acesta a acționat în conformitate cu mandatul de lichidator primit prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 februarie 2018, atunci când a semnat și a depus în instanță acțiunea împotriva B.C. „ENERGBANK" S.A.
23. Judecătoria Chișinău (sediul Centru) nu are competența materială de a da aprecieri acțiunilor întreprinse în calitate de lichidator îndreptate spre urmărirea creanțelor și/sau spre repararea prejudiciului cauzat societății în procedura de lichidare, inclusiv prin acțiuni ilicite, etc.
24. La fel, a indicat că la etapa primirii cererii, Judecătoria Chișinău (sediul Centru) avea obligația și competența de a verifica doar dacă anume acesta este lichidatorul S.A. „BĂLCOLCOM", numit de Judecătoria Bălți (sediul Central), adică reprezentantul acesteia în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (2) Cod de procedură civilă și, respectiv, dacă cererea de chemare în judecată a fost semnată de el ca lichidator/administrator sau după caz de către o altă persoană împuternicită.
25. Astfel, a reiterat că la 23 ianuarie 2024, a depus la Judecătoria Bălți (sediul Central) Raportul privind lichidarea S.A. „BĂLCOLCOM", care include informații exhaustive privind natura acțiunii înaintate la 28 decembrie 2023 împotriva B.C.

„ENERGBANK” S.A. precum și faptul că acționarii (membrii) au aprobat în prealabil această activitate. Din motive procesuale instanța specializată încă nu s-a pronunțat pe marginea Raportului său.

26. Prin urmare, încheierea din 24 mai 2024 a fost emisă inclusiv cu încălcarea competenței jurisdicționale.
27. De asemenea, invocând prevederile art. 223-238, 227 alin. (4) și (7) Cod civil, a indicat că instanța de judecată a interpretat greșit prevederile legale, neglijând faptul, că un Lichidator desemnat de instanța de judecată competentă are aceleași împuterniciri ca și administratorul unei persoane juridice, în măsura în care sunt compatibile cu activitatea de lichidator. Nu încape nicio îndoială, că un lichidator are dreptul de a semna și de a depune, în numele societății în procedura de dizolvare, acțiuni în instanța de judecată în vederea urmăririi silite a debitorilor.
28. A menționat că nu contestă faptul că prezentul litigiu se afla pe rolul instanței de judecată când a fost desemnat lichidatorul, însă nu are nicio relevanță și nu poate fi interpretat nicicum drept o confirmare a pretinselor constatări din încheierea contestată, precum că lichidatorul Melnic Vitalie n-ar fi avut capacitatea de exercițiu al drepturilor procesuale în prezenta cauză, art. 267 lit. b) CPC, sau că n-ar fi avut împuterniciri de a semna cererea de chemare în judecată art. 267 lit. c) CPC.
29. Astfel, prezentul litigiu ține de comportamentul ilicit al B.C. „ENERGBANK” S.A. în raport cu recurenta care s-a produs după desemnarea lichidatorului. Prin urmare, acest litigiu nici nu putea să se afle pe rolul unei instanțe, însă comportamentul ilicit al B.C. „ENERGBANK” S.A. a dus la diminuarea substanțială a patrimoniului recurentei care este direct legat de activele existente la data desemnării lichidatorului- acțiunile bancare.
30. Prima instanță eronat a reținut că reclamantul nu a prezentat acte confirmative care ar proba că pârâtul ar fi debitor al societății cu o creanță acceptată și care urmează a fi încasată, deoarece din materialele cauzei rezultă cert, că la data emiterii hotărârii judecătorești de dizolvare din 23 februarie 2018, S.A. „BĂLCOLCOM” era acționară a B.C. „ENERGBANK” S.A, iar acțiunile bancare deținute reprezentau o parte considerabilă a patrimoniului său, care ar fi trebuit să fie valorificat în condiții cât mai avantajoase în procedura de dizolvare, iar dreptul său de a urmări debitorii rezultă direct din hotărârea de judecată nr. 2 -1393/17 din 23 februarie 2018.
31. Esența prezentului litigiu constă în aceia că B.C. „ENERGBANK” S.A a acționat ilicit împotriva intereselor legitime ale S.A. „BĂLCOLCOM”, cauzându-i acesteia un prejudiciu patrimonial substanțial.
32. Astfel, a conchis că în speță nu sunt prezente temeiurile prevăzute la art. 267 lit. b) și c) Cod de procedură civilă pentru scoaterea cererii de pe rol, iar prin încheierea contestată cu recurs S.A. „BĂLCOLCOM” este privat de dreptul său la un proces echitabil și dreptul său de acces la o instanță.

**Termenul de declarare a recursului:**

33. În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă *„termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.*
34. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, reține că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 mai 2024, prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de S.A. „BĂLCOLCOM” în proces de lichidare împotriva B.C. „ENERGBANK” S.A., intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și A.S. „IUTE CREDIT EUROPE” cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost comunicată reprezentanților S.A. „BĂLCOLCOM” în proces de lichidare, avocații Brumă Sorin și Păduraru Ion, în aceeași zi la 24 mai 2024, fapt confirmat prin recipisa anexată.
35. Astfel, Colegiul conchide că recursul declarat de către reprezentantul S.A. „BĂLCOLCOM” în procedura de lichidare, lichidatorul Melnic Vitalie, la 3 iunie 2024 a fost depus în interiorul termenului legal.
36. Prin referința asupra cererii de recurs declarate de S.A. „BĂLCOLCOM”, reprezentantul intimatului Banca Națională a Moldovei, Ana-Dana Dragu, a solicitat respingerea cererii de recurs și menținerea încheierii instanței de fond, invocând ca fiind nefondate pretențiile recurentei privind încălcarea competenței la emiterea încheierii contestate.
37. Prin referința asupra cererii de recurs declarate de S.A. „BĂLCOLCOM”, reprezentantul intimatului B.C. „ENERGBANK” S.A., avocatul Pitihin Pavel, a reiterat circumstanțele de fapt și de drept invocate în cererea privind scoaterea de pe rol a acțiunii, suplimentar indicând ca fiind juste constatările instanței de fond.

**Aprecierea instanței de recurs:**

38. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul urmează a fi admis și casată încheierea contestată, reieșind din considerentele ce succed.
39. Conform art. 424 alin. (l) Cod de procedură civilă „*curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”*.
40. În condițiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă *„recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților”.*
41. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă „ *instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă”.*

42. În speță, Colegiul a constatat că la 28 decembrie 2023, reprezentantul S.A. „BĂLCOLCOM” în proces de lichidare, lichidatorul Melnic Vitalie, a depus cerere de chemare în judecată împotriva B.C. „ENERGBANK” S.A., intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și AS „IUTE CREDIT EUROPE”, prin care a solicitat încasarea de la B.C. „ENERGBANK” S.A. în favoarea Societăţii pe Acţiuni „BĂLCOLCOM” în procedura de lichidare suma de *****lei cu titlu de reparare a prejudiciului patrimonial cauzat prin acţiuni ilicite, obligarea B.C. „ENERGBANK” S.A. să achite S.A. „BĂLCOLCOM” în proces de lichidare dobânda de întârziere în mărime de 9 puncte procentuale pe an plus rata de bază corespunzătoare stabilită de Banca Națională a Moldovei din valoarea reparației acordate în prezentul litigiu, calculată pentru perioada începând cu 1 noiembrie 2023 și până la executarea hotărârii de judecată și compensarea cheltuielilor de judecată.
43. Depunând prezenta acțiune în instanța de judecată, lichidatorul Melnic Vitalie a anexat la cererea de chemare în judecată hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 februarie 2018, prin care s-a admis acţiunea la cererea de chemare în judecată depusă de Gross Elisabeth către S.A. „BĂLCOLCOM” în calitate de intervenient accesoriu Comisia Naţională a Pieţii Financiare, Fuiarovskaia Svetlana şi Tonciuc Vasile privind dizolvarea societății, s-a dizolvat S.A. „BĂLCOLCOM” în vederea lichidării ei cu păstrarea personalității juridice în măsura necesară pentru finalizarea tuturor operațiunilor lichidării, s-a desemnat în calitate de lichidator al S.A. „BĂLCOLCOM” administratorul/lichidatorul autorizat Melnic Vitalie, (...), (...), s-a atribuit lichidatorului competenta de a finaliza operațiunile în curs ale S.A. „BĂLCOLCOM” de a reprezenta societatea în relaţiile cu terţii în litigiile aflate pe rolul instanţelor, de a urmări silit debitorii societăţii în scopul încasării creanţelor ei, de a transforma în numerar bunurile din patrimoniul societăţii, de a recepţiona corespondenţa adresată S.A. „BĂLCOLCOM” şi a reţine corespondenţa care se referă la activitatea comercială a societății, obligația de a păstra secretul comercial și de a nu divulga conținutul corespondenței care nu se referă la activitatea comercială a societății.
44. Totodată, a anexat Decizia Agenției Servicii Publice privind înregistrarea hotărârii instanței de judecată menționată supra.
45. Dispunând prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 mai 2024 scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă S.A. „BĂLCOLCOM” în proces de lichidare împotriva B.C. „ENERGBANK” S.A., intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și AS „IUTE CREDIT EUROPE” cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, prima instanță a constatat prezența temeiurilor de la art. 267 lit. b) și c) Cod de procedură civilă.
46. Așadar, potrivit prevederilor art. 267 lit.lit. b) și c) din Codul de procedură civilă „*Instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care: cererea a fost depusă de o persoană care, în cauza civilă respectivă, nu are capacitate de exerciţiu al drepturilor procedurale civile; cererea este semnată sau este depusă în judecată de o persoană neîmputernicită.”*

47. Potrivit art. 58 alin. (1) al Codului de procedură civilă „*capacitatea de a-şi exercita în volum deplin, personal sau printr-un reprezentant drepturile şi obligaţiile procedurale în judecată (capacitatea de exerciţiu al drepturilor procedurale civile) o au persoanele fizice de la vîrsta de 18 ani, precum şi persoanele juridice, iar în cazurile prevăzute de lege, entităţile care nu au personalitate juridică, dar dispun de organe de conducere proprii.”*
48. În acord cu art. 75 alun. (2)-(3) al Codului de procedură civilă *”procesele persoanelor juridice se susţin în instanţă de judecată de către organele lor de administrare, care acţionează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum şi de către alţi angajaţi împuterniciţi ai persoanei juridice, de către avocaţi sau avocaţi stagiari. Conducătorul organizaţiei îşi confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcţia sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire. În caz de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice, interesele ei pot fi reprezentate de administratorul din oficiu sau de lichidator, desemnaţi în condiţiile legii”.*
49. Conform art. 176 alin. (1) al Codului civil „*capacitatea de folosinţă a persoanei juridice se dobîndeşte la data înregistrării de stat şi încetează la data radierii ei din registrul de publicitate prevăzut de lege.”*
50. Potrivit art. 226 alin.(3) și (4) Cod civil *”cererea de dizolvare depusă de organul executiv al persoanei juridice şi hotărîrea judecătorească sînt temeiuri pentru înregistrarea dizolvării. De la data înregistrării dizolvării, în documentele şi informaţiile care emană de la persoana juridică, la denumire trebuie adăugată sintagma "în lichidare". În caz contrar, lichidatorul persoanei juridice răspunde personal pentru prejudiciul cauzat terţilor”.*
51. Art. 227 alin.(2), alin.(4) și alin.(6)-(7) Cod civil stabilește că *” Lichidatorul notifică despre desemnarea sa organul care a efectuat înregistrarea de stat a persoanei juridice şi comunică despre sine informaţiile care se cer de la un administrator. Lichidatorul anexează hotărîrea de desemnare în calitate de lichidator. Lichidatorul are aceleaşi împuterniciri, obligaţii şi responsabilităţi ca şi administratorul în măsura în care acestea sînt compatibile cu activitatea de lichidator. Îndată după preluarea funcţiei, lichidatorul împreună cu administratorul face şi semnează inventarul şi bilanţul în care constată situaţia exactă a activului şi pasivului. Lichidatorul execută şi finalizează operaţiunile curente, evaluează, valorifică şi înstrăinează activele societăţii dizolvate sub orice formă prevăzută de lege, reprezintă societatea dizolvată în instanţele de judecată, încasează creanţele, inclusiv cele legate de insolvabilitatea debitorilor, încheie tranzacţii, concediază şi angajează lucrătorii persoanei juridice, contractează, după necesitate, specialişti şi experţi, încheie acte juridice, îndeplineşte orice alte acţiuni în măsura în care sînt necesare pentru lichidare”.*
52. În conformitate cu art. 237 Cod civil *”după repartizarea activelor nete, lichidatorul trebuie să depună la organul înregistrării de stat cererea de radiere a persoanei juridice din registrul de publicitate corespunzător. Radierea se efectuează în modul şi în termenele prevăzute de lege”.*

53. În primul rând, Colegiul civil menționează că temeiurile de scoatere a cererii de pe rol reprezintă, în mare parte, condițiile de exercitare a dreptului la intentarea procesului.
54. Astfel, art. 267 lit. b) din Codul de procedură civilă se referă la persoana care nu are capacitate de exerciţiu al drepturilor procedurale civile.
55. Cu privire la acest aspect, Colegiul notează că capacitatea de exercițiu a drepturilor procedural civile a persoanei juridice reprezintă aptitudinea acesteia de a participa, în nume propriu, la un proces civil, fie în calitate de reclamant, fie de pârât, și de a-și apăra drepturile și interesele legitime în fața instanțelor de judecată. Capacitatea de exercițiu a drepturilor procedurale civile ale unei persoane juridice apare la momentul înregistrării acesteia în registrul de stat. Din acel moment, persoana juridică poate participa activ în procese civile, reprezentându-și interesele prin intermediul organelor de conducere sau al reprezentanților legali desemnați. Capacitatea de exercițiu a drepturilor procedurale civile a persoanei juridice încetează odată cu încetarea existenței persoanei juridice. Acest moment coincide cu radierea persoanei juridice din registrul de stat, în urma unei proceduri de dizolvare sau lichidare.
56. În continuare, Colegiul notează următoarele momente relevante ale încetării capacității de exercițiu. Dizolvarea persoanei juridice este etapa preliminară care precede încetarea capacității sale de a acționa pe plan juridic. În această etapă, deși persoana juridică este în proces de dizolvare, ea își păstrează capacitatea de exercițiu pentru acțiunile necesare încheierii activităților curente și protejării intereselor sale, inclusiv cele legate de procese civile în desfășurare.
57. După dizolvare, urmează procedura de lichidare, în care persoana juridică își lichidează activele și își îndeplinește obligațiile restante. În această etapă, persoana juridică este reprezentată de lichidator sau de un alt organ desemnat care are rolul de a gestiona toate acțiunile legale și financiare ale persoanei juridice. În acest interval, persoana juridică poate participa la procese civile, dar exclusiv pentru activități legate de finalizarea litigiilor existente sau recuperarea datoriilor.
58. Capacitatea de exercițiu a drepturilor procesuale civile încetează la momentul radierii persoanei juridice din registrul de stat. Radierea reprezintă actul final prin care persoana juridică își încetează existența legală. De la acest moment, persoana juridică nu mai poate fi parte în procese civile, deoarece ea nu mai are personalitate juridică.
59. La caz, într-adevăr, prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 februarie 2018 s-a dizolvat S.A. „BĂLCOLCOM” în vederea lichidării cu păstrarea personalității juridice în măsura necesară pentru finalizarea tuturor operațiunilor lichidării, însă în intervalul procedurii de lichidare persoana juridică poate participa la procese civile pentru activități legate de recuperarea datoriilor.
60. Din considerentele expuse supra, Colegiul civil conchide că este eronată concluzia primei instanțe cu privire la păstrarea personalității juridice numai pentru lichidarea patrimoniului, și, ca urmare, aplicabilitatea la caz a temeiului ce se referă la lipsa capacității de exercițiu al drepturilor procedurale civile S.A. „BĂLCOLCOM”, or, în măsura în care aceasta încă nu a fost radiată din registrul de stat, mai poate fi parte în procese civile și acționa efectiv pentru apărarea drepturilor sale.

61. Referitor la condiția semnării sau depunerii cererii în judecată de o persoană împuternicită, Colegiul civil notează că pentru a stabili dacă persoana concretă este în drept să semneze și să depună cererea este necesar de stabilit dacă aceasta este împuternicită în condițiile legii, ținând cont de faptul că procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de organele lor de administrare.
62. În speță, în calitate de lichidator al S.A. „BĂLCOLCOM", prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 februarie 2018, a fost desemnat administratorul/lichidatorul autorizat Melnic Vitalie, desemnarea acestuia fiind înregistrată în registru.
63. Prin urmare, Colegiul civil, reținând că în perioada dintre dizolvare și radiere interesele persoanei juridice sunt reprezentate de lichidator, care care are aceleaşi împuterniciri, obligaţii şi responsabilităţi ca şi administratorul, concluzionează că prima instanță eronat a constatat lipsa împuternicirilor administratorului/lichidatorului autorizat Melnic Vitalie de a semna și a depune cererea de chemare în judecată în interesele S.A. „BĂLCOLCOM".
64. Colegiul civil apreciază critic concluzia instanței prin prisma atribuirii împuternicirilor limitate și interzicerii inițierii a noilor operațiuni sub sancțiunea răspunderii personale pentru operațiunile întreprinse potrivit hotărârii Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 februarie 2018, or, în primul rând, prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 februarie 2018, administratorului/lichidator autorizat Melnic Vitalie s-a atribuit, printre altele, competenta de a urmări silit debitorii S.A. „BĂLCOLCOM" în scopul încasării creanțelor ei și, în al doilea rând, potivit art. 67 alin.(1) și (3) Legii insolvabilității nr. 149/29.06.2012 administratorul/lichidatorul îşi exercită atribuţiile sub supravegherea instanţei de insolvabilitate care examinează cauza de insolvabilitate și în cazul în care constată existenţa unei fapte ce poate constitui o abatere disciplinară săvârşită de administrator/lichidator, prevăzută de Legea nr.161/2014 cu privire la administratorii autorizaţi, instanţa de insolvabilitate sesizează Comisia de autorizare şi disciplină, iar conform art. 73 alin.(1) aceleiași Legi administratorul/lichidatorul este obligat să îi despăgubească pe toţi participanţii la procesul de insolvabilitate pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea obligaţiilor ce îi revin, conform prezentei legi.
65. Astfel, Colegiul reține ca întemeiate criticile recurentului cu privire la competența instanței de insolvabilitate de a aprecia dacă acțiunile administratorului/lichidator autorizat Melnic Vitalie au depășit limitele stabilite prin hotărârea Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 23 februarie 2018.
66. Într-o altă ordine de idei, Colegiul civil observă că prima instanță, dispunând scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, a menționat în încheiere și efectele scoaterii cererii de pe rol.
67. Cu privire la acest aspect, Colegiul civil menționează poziția contradictorie a instanței de judecată, or, pe de o parte, aceasta constată împuternicirile limitate ale administratorului/lichidator autorizat Melnic Vitalie și păstrarea personalității juridice doar în scopul lichidării patrimoniului, iar pe de altă parte, explică reprezentantului reclamantului S.A. „BĂLCOLCOM" în proces de lichidare că el va putea adresa

instanței o nouă cerere, conform dispozițiilor generale, după înlăturarea circumstanțelor constatate, contrar faptului că lichidarea se finalizează cu radierea persoanei juridice din registrul de stat.

68. Așadar, Colegiul constată că la caz nu se întrunesc temeiurile legale de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de S.A. „BĂLCOLCOM” în proces de lichidare împotriva B.C. „ENERGBANK” S.A., intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și AS „IUTE CREDIT EUROPE” cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată, reținute de către instanța de fond.
69. În consecința celor ce preced Colegiul civil consideră că prima instanță a dat dovadă de un formalism incompatibil cu litera și spiritul art. 6 § 1 din Convenție (Lazarenko și alții c. Ucrainei, nr. 70329/12, pct. 41, 27 iunie 2017 și Gankin și alții c. Rusiei, nr. 2430/06, 1454/08, 11670/10 and 12938/12, pct. 38-42, 31 august 2016).
70. În această ordine de idei, reținând ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu referire la netemeinicia scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată, în situația în care acest instrument procedural a fost utilizat defectuos, Colegiul conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii din 24 mai 2024, emisă de instanța de fond.
71. Din cele ce preced, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 mai 2024, de a soluționa problema respectivă prin respingerea cererii de scoatere de pe rol, restituind cauza spre judecare în aceeași instanță, în același complet de judecată
72. Din aceste raționamente, conform art. 423-427 lit. c), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

**d e c i d e:**

Se admite recursul declarat de reprezentantul S.A. „BĂLCOLCOM” în procedura de lichidare, lichidatorul Melnic Vitalie.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 24 mai 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă S.A. „BĂLCOLCOM” în proces de lichidare împotriva B.C. „ENERGBANK” S.A., intervenienți accesorii Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare și AS „IUTE CREDIT EUROPE” cu privire la repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată și se soluționează prin decizie problema în fond, prin pronunțarea unei soluții de respingerea a cererii de scoatere de pe rol, restituind cauza spre judecare în fond, în aceeași instanță și în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecătorii Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval